

поставленої мети. Закінчити проведення децентралізації планують вже у 2019 р. На нашу думку та зважаючи на досвід зарубіжних країн (Польща йшла до 12 років, Швеція – 20), процес об'єднання триватиме й після формування повної карти ОТГ.

Список літературних джерел

1. Державний сайт України «Децентралізація в Україні» [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://decentralization.gov.ua/>
2. Децентралізація в Україні: досягнення надії і побоювання, 08'2017 [Електронний ресурс]: за даними Українського незалежного центру політичних досліджень.- Режим доступу: http://www.international-alert.org/sites/default/files/Ukraine_Decentralisation_UK_2017.pdf
3. Офіційний сайт Львівської обласної державної адміністрації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://loda.gov.ua/>

Філімошкіна І. О.

асистент кафедри фінансів

ДВНЗ «Київський національний

економічний університет імені Вадима Гетьмана»

ПІДПРИЄМСТВА КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Обмеженість власних доходів місцевих бюджетів і висока питома вага офіційних трансфертів не сприяє фінансовій автономії місцевих органів влади. В таких умовах одним із додаткових фінансових ресурсів місцевих громад є доходи від розпорядження майном, що перебуває у комунальній власності, в тому числі майном комунальних підприємств.

Підприємство комунальної власності або комунальне підприємство (КП) – це статутна господарська організація (компанія) унітарного чи корпоративного типу, що функціонує на базі комунального майна, створюється та контролюється органом місцевого самоврядування [1, с. 97].

Створення та функціонування комунальних підприємств зумовлено необхідністю:

- 1) виконання органами місцевого самоврядування покладених на них функцій;
- 2) забезпечення життєдіяльності територіальної громади (громадський транспорт,

благоустрій, водопостачання, каналізація тощо);

3) задоволення життєвих потреб громади в товарах (роботах, послугах), собівартість яких перевищує економічні можливості більшості її членів (громадський транспорт, житлово-експлуатаційні підприємства тощо);

4) забезпечення соціального розвитку, збереження та підвищення культурного, наукового потенціалу, духовних цінностей в межах територіальної громади.

Утворюються підприємства комунальної власності місцевими органами влади міст, селищ, сіл і об'єднань територіальних громад.

У цілому станом на 01.01.2018 року в Україні функціонує 11,6 тис. комунальних підприємств та 61,7 тис. комунальних організацій та установ, що становить 0,9% та 5% всіх зареєстрованих суб'єктів господарювання [2].

Серед загальної кількості комунальних підприємств можна виділити такі, які відносяться до категорії великих платників податків (далі – ВПП). Так, у період з 2013 по 2018 рр. в Україні функціонувало 67 комунальних підприємств, які хоча б один раз протягом 6 років були включені до Реєстру ВПП. Серед цих 67 комунальних підприємств 6 можна вважати дійсно великими платниками, так як вони 5 років із аналізованих 6, були включені до Реєстру ВПП, а отже відповідали визначеним законодавчо критеріям ВПП (дохід більше 500 млн. на рік або сума сплачених до Державного бюджету податків – більше 12 млн. на рік [3]). Серед таких підприємств:

- КП «Водоканал» (м. Запоріжжя),
- КП «Львівводоканал» (м. Львів),
- КП «Харківводоканал» (м. Харків),
- КП «Маріупольське виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства (м. Маріуполь),
- КП «Харківські теплові мережі» (м. Харків),
- КП з питань будівництва житлових будинків «Житлоінвестбуд-УКБ» (м. Київ).

Секторна структура ВПП комунальної форми власності у 2013-2018 рр. свідчить, що із 67 КП, включених до Реєстру ВПП, 28 (42%) функціонують у сфері водопостачання та водовідведення, 24 (36%) в сфері тепломереж, 7 (10%) в сфері нерухомості, 3 в сфері транспорту, переважно метрополітен. Інші 7 ВПП комунальної власності займаються торгівлею фармацевтичними виробами, виробництвом контрольно-вимірювальних приладів, рекламною діяльністю, загальним управлінням господарством міст (Києва,

Харкова), організацією будівництва і засвідчують види економічної діяльності, де муніципальний менеджмент може біти продуктивним. Більшість підприємств ВПП комунальної форми власності провадять свою діяльність в Києві, Харкові, Львові, Одесі, Маріуполі, Луганську, Полтаві, Миколаєві тощо.

Щодо соціально-економічного значення комунальних підприємств, то варто відмітити, що в комунальному секторі економіки України працює майже 600 тис осіб (або 6,3% зайнятого населення України), вартість основних засобів підприємств комунального сектору складає майже $\frac{1}{4}$ усіх основних засобів економіки. При цьому загальний фінансовий результат комунального сектору до оподаткування погіршився з 2000 по 2012 рр. у 5,3 рази, рівень рентабельності їх діяльності склав мінус 1,4% [4].

Разом з тим треба зазначити, що комунальні підприємства відіграють важливу роль в економіці зарубіжних країн. В центрі стратегії діяльності муніципальних підприємств у США є підвищення добробуту жителів певної громади. Серед прикладів функціонування муніципальних підприємств у США варто відмітити компанію AustinEnergy в Остіні, штат Техас, яка є восьмою за розміром електроенергетичною компанією країни, що належить громаді. Ця компанія обслуговує понад 420 тис. клієнтів, отримує 1,2 млрд. доларів США річних доходів, сплачуючи щорічно до міського бюджету близько 100 млн. доларів, а також проводить численні програми з підтримки стійкості та енергоефективності [5].

В Україні, нажаль, підприємства комунальної форми власності не мають суттєвого значення в структурі матеріального і фінансового забезпечення місцевого самоврядування, їм характерна збитковість, залежність від дотацій з місцевих бюджетів, фізична та моральна зношеність основних засобів. Досвід функціонування прибуткових підприємств комунальної форми власності в Україні та за кордоном необхідно досліджувати більш детально та робити загальні рекомендації щодо підвищення ефективності роботи комунального сектору економіки нашої країни. Особливої актуальності набуває така робота під час подальшої децентралізації державної влади в Україні та проведення адміністративно-територіальної реформи.

Список літературних джерел

1. Вінник О.М. Господарське право: навчальний посібник - К. : Правова єдність, 2009.- 766 с. – Електронний ресурс: http://www.big-lib.com/book/42_Gospodarske_pravo. С. 97

2. Державна Служба статистики України – Офіційний сайт:
<http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Лист Державної фіскальної служби України №24033/6/99-99-14-03-03-15 від 08.11.2016 р. «Про надання податкової консультації» - Електронний ресурс:
<https://docs.dtki.ua/doc/1041.82203.0>
4. Гончаренко М.В. Підприємства комунальної форми власності в системі фінансового забезпечення сталого розвитку територій / М.В.Гончаренко // Теорія та практика державного управління: Зб. наук. пр. - Х: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2014. - Вип. 4 (47). – С. 204-211. С. 206 ¹
5. Models and Best Practices. Austin Energy - Available from: <https://community-wealth.org/strategies/panel/municipal/models.html>

Науковий керівник: Буряченко А.Є., д.е.н., професор кафедри фінансів
ДВНЗ «Київський національний
економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Хандій О.О.,

к.е.н., доцент

кафедри економіки і підприємництва

Карачевцева М.С.,

магістрантка

Східноукраїнський національний університет імені

Володимира Даля

НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ В УМОВАХ ПОСТКОНФЛІКТНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

З початку військових дій на території Луганської та Донецької областей потреби регіонів, пріоритети розвитку, наявність ресурсів суттєво змінились. У нових умовах виживання регіонів, кризи в соціальній сфері та промисловості, руйнування виробничої інфраструктури виникає потреба визначення актуальних стратегічних напрямів та плану